Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lausunto

18.1.2023

23-161

Eduskunta
Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

TEM lausunto hallituksen esityksestä laiksi poikkeusolojen vakuutustakuusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä kirjallista lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi poikkeusolojen vakuutustakuusta annetun lain muuttamisesta (HE 307/2022 vp).

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia poikkeusolojen vakuutustakuusta. Esityksen tavoitteena on selkeyttää poikkeusolojen vakuutustakuisiin liittyviä menettelyjä. Esityksessä muutetaan voimassa olevaa lakia sosiaali- ja terveysministeriön ja poikkeusolojen vakuutustakuutoimikunnan toimivaltuuksien ja tehtävien osalta. Myös sosiaali- ja terveysministeriön ja valtioneuvoston yleisistunnon päätettäväksi kuuluvista asioista säädettäisiin nykyistä selkeämmin. Lisäksi Valtiokonttorille ehdotetaan säädettäväksi poikkeusolojen vakuutustakuisiin liittyviä uusia tehtäviä.

Lailla poikkeusolojen vakuutustakuusta pyritään varmistamaan väestön toimeentulolle tai elinkeinoelämän toimivuudelle ja huoltovarmuudelle keskeisten kuljetusten riittävä vakuutusturva valmiuslain (1552/2011) 3 §:ssä tarkoitetuissa poikkeusoloissa tai väestön toimeentuloa ja talouselämän toimintaa vakavasti vaarantavissa normaaliolojen häiriötilanteissa. Laki on tullut voimaan 1.5.2007, minkä jälkeen sekä Suomen turvallisuusympäristön muutos, kaupan ja kuljetusten kansainvälistyminen sekä muihin lakeihin tehdyt muutokset ovat aiheuttaneet tarpeen lainsäädännön tarkastelulle ja päivittämiselle.

Huoltovarmuus

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää huoltovarmuuden kannalta perusteltuna, että mahdollisten poikkeusolojen varalta on olemassa vakuutustakuujärjestelmä, jolla voidaan turvata poikkeusolojen välttämättömien kuljetusten jatkuminen ja suojella väestön toimeentuloa ja maan talouselämän toimintaa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa sovelletaan valmiuslakia (1552/2011).

Suomalaisen yhteiskunnan toimivuus on riippuvainen kuljetuksista. Suomen maantieteellisestä sijainnista johtuen on erityisesti välttämättömien merikuljetusten turvaaminen olennaista. Kaikista Suomeen saapuvista ja sieltä lähtevistä tavaroista noin 90 prosenttia kuljetetaan meritse. Kansainvälisen vakavan kriisin tilanteessa voisi kauppamerenkulku Suomen osalta häiriintyä ja vakuutusmaksut nousta tai vakuutuksia ei olisi

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Työ- ja elinkeinoministeriö PL 32 00023 Valtioneuvosto	 Aleksanterinkatu 4 Helsinki	 0295 16001 +358 295 16001	 09 1606 2160 +358 9 1606 2160	 kirjaamo.tem@gov.fi www.tem.fi

lainkaan saatavilla ilman vakuutustakuujärjestelmää, eikä ulkomaista kauppalaivastoa välttämättä olisi riittävästi Suomen käytettävissä. Tämä heijastuisi nopeasti yhteiskunnan toimintaan.

Valtiontuki

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi esitysluonnoksesta sosiaali-ja terveysministeriölle 24.10.2022 antamassaan lausunnossaan, että esityksen mukaiset muutokset voivat olla merkityksellisiä valtiontukinäkökulmasta. Sosiaali- ja terveysministeriö on esityksen perusteluissa mainitulla tavalla käynnistänyt keskustelut Euroopan komission kanssa esitetyn vakuutustakuun valtiontukiarvioinnista. Keskustelut ovat edelleen kesken. Ennen vakuutustakuun ensimmäistä myöntämistä tukea myöntävän viranomaisen tulee varmistaa, että toimenpide on EU-valtiontukisääntöjen mukainen.

Johtava asiantuntija Samuli Miettinen